

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор «ДЗ Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

Олена КАРАМАН

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування для вступу на навчання
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
спеціальності 231 Соціальна робота
на основі здобутих рівнів вищої освіти бакалавра, магістра, спеціаліста**

Полтава – 2024

1. Пояснювальна записка

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма фахового іспиту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена для абітурієнтів, які вступають на навчання за Освітньою програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота.

Вона є засобом перевірки якості теоретичної і практичної підготовки вступників з метою побудови рейтингу успішності та визначення кандидатів для зарахування до магістратури відповідно до ліцензійного обсягу. До вступного іспиту допускаються особи, які здобули освітній рівень «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Фаховий іспит спрямований на перевірку базових знань, умінь та навичок вступника з основних фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін у межах програми підготовки ступеня бакалавра (спеціаліста) в галузі соціальної роботи з метою виявлення здатності навчання за освітньо-професійною програмою підготовки Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія магістрів зі спеціальності 231 Соціальна робота.

Форма проведення фахового іспиту – тестування.

Пакет іспиту містить тестові завдання. Завдання є рівнозначними за обсягом та складністю. У тестовому завданні відкритого типу потрібно розкрити зміст запропонованих питань. У тестовому завданні закритого типу із запропонованих варіантів обрати одну правильну відповідь.

Тривалість іспиту – 60 (астрономічні) хвилин.

2. Питання для підготовки

Соціальна робота

1. Сутність поняття «соціальна робота». Взаємозв'язок соціальної політики і соціальної роботи. Предмет та завдання соціальної роботи.
2. Закономірності, функції соціальної роботи.
3. Змістова характеристика соціальної роботи. Принципи соціальної роботи.
4. Зв'язок соціальної роботи з іншими науками та галузями суспільної практики.
5. Соціальна робота як вид професійної діяльності, її зміст як навчальної дисципліни.
6. Поняття тезаурусу соціальної роботи та «теорія соціальної роботи» її призначення.
7. Класифікація теорій соціальної роботи.
8. Класифікація об'єктів та суб'єкти соціальної роботи.
9. Основні напрями, функції, ресурсне забезпечення соціальної роботи.

10. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі: різновиди і стратегії.
11. Вулична соціальна робота з різними категоріями клієнтів її призначення.
12. Організація і підготовка групової соціальної роботи. Суть і призначення тренінгової роботи.
13. Сутність і типологія громад. Методи і моделі роботи в громаді.
14. Соціальна робота із сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах (виявлення, соціальне інспектування, соціальний супровід).
15. Типологія дітей «групи ризику», особливості соціальної роботи з ними.
16. Сутність поняття «молодь», основні напрямки роботи соціальних працівників з молоддю.
17. Напрями, принципи, форми та методи соціальної роботи з людьми з обмеженими можливостями.
18. Зміст понять «мігрант». Соціальна робота з даною категорією клієнтів.
19. Зміст поняття «біженець». Соціальна робота з даною категорією клієнтів.
20. Зміст поняття «особа без постійного місця проживання». Соціальна робота з даною категорією клієнтів.
21. Особливості соціальної політики щодо осіб поважного віку в Україні.
22. Вікова характеристика зрілості. Соціальні та психологічні проблеми осіб похилого віку.
23. Принципи, форми і методи соціальної роботи з клієнтами похилого віку.
24. Основні засади та принципи надання соціальних послуг.
25. Соціальне обслуговування у територіальних центрах надання соціальних послуг.
26. Сутність поняття «соціальні служби», їх види. Напрями, принципи та завдання діяльності соціальних служб.
27. Характеристика, види та напрями діяльності неурядових організацій.
28. Зміст надання соціальної допомоги та соціальних послуг неурядовими організаціями.
29. Жінки як об'єкт соціальної роботи.
30. Соціальна робота з формальними та неформальними молодіжними об'єднаннями.

Соціальна педагогіка

1. Сутність соціальної педагогіки як науки. Предмет, мета, завдання, принципи та функції соціальної педагогіки.
2. Історична ретроспектива становлення соціальної допомоги в Україні з архаїчного періоду до наших днів.
3. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та системою педагогічних наук.
4. Поняття соціалізації. Мегафактори соціалізації. Мезофактори соціалізації. Мікрофактори соціалізації.
5. Характеристика соціального виховання.
6. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості. Соціальна адаптація, її види.

7. Зміст та види соціальної профілактики.
8. Сутність соціальної реабілітації. Характеристика ресоціалізації.
9. Віктимологія як соціально-педагогічна проблема.
10. Структура соціально-педагогічної діяльності.
11. Поняття професійної етики соціального педагога. Етичні принципи у соціальній педагогіці.
12. Сім'я як мала група та соціальний інститут. Функції сім'ї.
13. Типологія сімей.
14. Поняття батьківства. Стилi батьківства. Принципи усвідомленого батьківства.
15. Характеристика основних груп волонтерів.
16. Фактори вулиці та їх вплив на формування особистості. Причини бездоглядності та безпритульності. Характеристика основних груп дітей вулиці.
17. Поняття сирітства. Причини соціального сирітства.
18. Форми опіки та піклування дітей-сиріт у сучасних умовах: традиційні та інноваційні форми опіки і піклування.
19. Соціально-педагогічна діяльність у державних органах опіки та піклування.
20. Поняття та види інвалідності. Напрямки та види реабілітації.
21. Характеристика робочого столу соціального педагога.
22. Теорії девіацій. Причини девіантної поведінки. Класифікація девіантної поведінки підлітків.
23. Види психопатологічної поведінки.
24. Характеристика делінквентної поведінки. Статева деморалізація та шляхи її профілактики.
25. Характеристика адиктивної поведінки. Причини адиктивної поведінки.
26. Характеристика сучасних профілактичних підходів. Формування здорового способу життя як основа подолання негативних явищ.
27. Поняття важковиховуваності у соціальній педагогіці. Характеристика дітей групи ризику.
28. Функції та основні напрями роботи соціального педагога у різних соціально-педагогічних закладах.
29. Сутність інноваційної діяльності, інноваційна культура соціального педагога.
30. Зміст та принципи конвенції ООН про права дитини.

Психологія

1. Потреби і мотиви діяльності та поведінки людини. Вікові особливості розвитку мотиваційно-потребнісної сфери дитини на різних вікових етапах.
2. Поняття про увагу. Особливості розвитку уваги в різні вікові періоди.
3. Поняття про мислення. Види та форми мислення. Індивідуальні особливості мислення.

4. Періодизація психічного розвитку людини. Різні підходи до проблеми періодизації.
5. Пам'ять як пізнавальний психічний процес. Характеристика видів пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті.
6. Поняття про спілкування. Рівні та функції спілкування. Особливості спілкування дитина с однолітками в різні вікові періоди.
7. Відчуття і сприймання. Види і закони відчуттів та сприймання.
8. Поняття про самооцінку. Особливості розвитку самооцінки дітей різних вікових періодів. Причини формування неадекватної самооцінки.
9. Конформізм як феномен групового тиску. Види конформізму.
10. Уява як пізнавальний психічний процес. Види уяви. Розвиток уяви в онтогенезі.
11. Психологія впливу. Характеристика засобів міжособистісного впливу.
12. Темперамент: поняття та властивості. Теорії темпераменту.
13. Структура міжособистісних стосунків у класних колективах молодших школярів, підлітків та старшокласників.
14. Психологія волі. Структура вольового акту. Вольові якості.
15. Поняття про конфлікт. Види конфліктів. Основні техніки розв'язування конфліктів.
16. Вольові якості. Умови розвитку волі у дітей та підлітків.
17. Емоції і почуття людини. Структура емоцій. Види емоцій.
18. Процес статевої ідентифікації дітей та підлітків. Проблеми формування гендерної ідентичності у період пубертату.
19. Характеристика самосвідомості і «Я-концепції» особистості.
20. Поняття про діяльність в психології. Особливості навчальної діяльності та її психологічна структура.
21. Поняття про особистість в психології. Проблема формування особистості.
22. Поняття про здібності та їх структуру. Умови розвитку здібностей.
23. Соціальна ситуація розвитку дошкільника. Новоутворення в психіці дитини дошкільного віку. Криза 7 років.
24. Соціальна ситуація розвитку та новоутворення у психіці немовляти. Криза одного року.
25. Характеристика інтерактивної сторони спілкування. Поняття про ролі та рольові позиції, їх вплив на процес спілкування.
26. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Психологічні новоутворення ранньої юності.
27. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Новоутворення в психіці підлітка.
28. Спілкування як багатоаспектний процес. Структура спілкування.
29. Поняття «кризового періоду» у розвитку психіки людини. Характеристика кризи 3-х років та кризи підліткового віку.
30. Психічний розвиток і формування особистості в молодшому шкільному віці. Новоутворення молодшого шкільного віку.

3. Рекомендована література

Список літератури

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навч. посіб. / Л.Б. Баранник, Т. В. Корягіна. Київ : Дніпро, 2020. 272 с.
2. Васянович Г. П. Інклюзія персоналістична: навчальний посібник. Львів: «Норма», 2022. 324 с.
3. Войнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу: Навч. посіб. / Р. Х. Войнола. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 140 с.
4. Волонтерський рух в Україні : навч. посіб. для студ. спец. 231 «Соціальна робота» / [уклад. Л. В. Хоменко] ; Черкас. облдержадмін., Упр. освіти і науки, Комун. ВНЗ Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2019. 71 с.
5. Грись А. М. Психологія роботи з соціально дезадаптованими неповнолітніми : навч. посіб. / А. М. Грись; – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – 306 с.
6. Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 240 с.
7. Іванова І. Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг) : навч. посіб. – К. : Ун-т «Україна», 2018. –302 с.
8. Кириленко В. Г. Консультативні практики в соціальній роботі : навч.-метод. посіб. / В. Г. Кириленко. Київ : Ун-т «Україна», 2020. 358 с.
9. Організація соціально-психологічного супроводу дітей, сімей, які постраждали внаслідок військових конфліктів / авт. кол.: Герило Г.М., Гніда Т.Б., Корнієнко І.О., Луценко Ю.А. ; заг. ред. Ю.А. Луценко. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. – 128 с.
10. Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика : підручник/ М. І. Пірен; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. 327 с.
11. Протас О. Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з обдарованими дітьми: теорія і методика організації : монографія / О. Протас. Тернопіль : Терно-граф, 2020. 384 с.
12. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
13. Словник професійної термінології для майбутніх фахівців сфери соціальної роботи (до курсів) / Г.В. Коваль, Г.П. Васянович, В.В. Грицанюк, Е.І Костишин, О.М. Міщенко, В.М. Логвиненко, К.І. Савостікова. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 208 с.
14. Соціальна педагогіка: підручник. – 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А. Й. Капської. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
15. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія / Борисова О. В. [та ін.]; Луган. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2019. 465 с

16. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З.П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 256 с.
17. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко]; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комуна. ВНЗ «Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка». Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. 134 с.
18. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник / О. В. Купенко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
19. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.eurekanet.ru/ewww/info/library.html>
2. http://ebooktime.net/book_156.html
3. <http://uchebniks.net/book/223-socialna-pedagogika-navchalnij-posibnik-bezpalko-ov.html>
4. http://pidruchniki.com/17910211/sotsiologiya/sotsializatsiya_osobistosti_sutnist_agenti_etapi
5. http://pidruchniki.com/12991010/sotsiologiya/sotsializatsiya_osobistosti
6. <http://textbooks.net.ua/content/view/5291/46/>
7. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/slast/08.php